چهل حدیث

اسماعیل محمدی کرمانشاهی

بسم الله الرحمن الرحیم

چهل حدیث پدر

نویسنده:

اسماعیل محمدی کرمانشاهی

ناشر چاپی:

زائر- آستانه مقدسه قم

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

چهل حدیث پدر

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور : چهل حدیث پدر/به اهتمام اسماعیل محمدی کرمانشاهی.

مشخصات نشر : قم: زائر، آستانه مقدسه، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری : ۵۹ص.

فروست : انتشارات زائر؛ ۱۶۳.

وضعیت فهرست نویسی : در انتظار فهرستنویسی (اطلاعات ثبت)

یادداشت : چاپ دوم: ۱۳۸۹.

موضوع : داستان های اخلاقی -- قرن ۱۴.

موضوع : احادیث شیعه -- قرن ۱۴

رده بندی کنگره : BP۱۴۳/۹/ص۶۶پ۴ ۱۳۹۲

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۲۱۸

ص: ۱

اشاره

فهرست مطالب

مقدمه الناشر

کَلامُکُمْ نُورٌ

سخن شما اهل بیت، نور است.

زیارت جامعه کبیره

بر آستان احادیث اهل بیت ، عقل خضوع می کند دل خشوع می یابد و روح سیراب می شود . احادیث نورانی ائمه اطهار ، منشوری است که حکمت های قدسی و معارف ناب الهی را بر دل ها و عقل ها می تاباند . گلشنی روح پرور و گنجینه ای گرانبها و سرمایه ای پایان ناپذیر است .

امام باقر علیه السلام فرمود :

شَرِّقا أوْ غَرِّبا ، فَلا تَجِدانِ علما صحيحا اِلاّ شيئا خَرَجَ مِنْ عِندِنا اهلِ البيت؛(۱)

به شرق و غرب جهان بروید ، هیچ دانش صحیحی نخواهید یافت ، مگر آن که از ما خاندان پیامبر صادر شده است .

همواره مدیون راویان ، محدّثان و عالمان گذشته شیعه ایم که با دقّت و درایت و مسئولیت شناسی ، سخنان نورانی پیشوایان معصوم را ثبت و ضبط کرده و به عنوان «میراث اهل بیت» به نسل های بعدی سپرده اند .

احادیث اهل بیت علیهم السلام آنگونه که خودشان فرموده اند ، «نور» است .

مجموعه های حدیثی ، دانشکده های صامت امّا جاویدان امامان شیعه است که بشریّت را آموزش غیر حضوری می دهد و خرسندیم که ما میراث دار این علوم و معارفیم . برای پیمودن راه صحیح زندگی و

۱- ۱ . الکافی ، کلینی ، ج ۱ ، ص ۳۹۹ .

رهایی از حیرت ها و ضـلالت ها و کـج راهه ها ، نیازمند این احادیثیم که «چراغ راه» و هدایت گر اندیشه ها و صـفابخش دل ها و جان ها است .

روایات پیامبر خـدا صـلی الله علیه و آله و اهل بیت او ، هم در عرصه مباحث اعتقادی برای ما «حجّت» است ، هم در قلمرو فقه و تبیین احکـام شـرع و حلال و حرام الهی سـند و پشـتوانه است ، هم در موضوعـات اخلاقی ، تربیتی ، تهـذیب نفس ، پنـد و موعظه ، سرشار از حکمت و بینش و هدایت است و اگر مردم با احادیث نورانی خاندان عصمت و طهارت آشنا شوند ، دل در گرو محبت و اطاعت آنـان می نهنـد، همـانگونه که حضـرت رضـا علیه السـلام فرمـود : اِنَّ النّاسَ لـو عَلِمـوا مَحـاسِنَ کلامِنا لَاَتّبعونا؛(۱)

اگر مردم خوبی ها و زیبایی های سخن ما را بدانند ، از

۱- ۱ . بحار الانوار ، ج ۲ ، ص ۳۰ ، ح ۱۳ .

ما پیروی می کنند .

بر این اساس ، آموختن ، نوشتن ، بیان ، نشر ، شرح و تبیین، حفظ و تعلّم احادیث اهل بیت ، کاری است ارزشمند و در راستای حفظ و گسترش فرهنگ اهل بیت علیهم السلام .

کتب حدیثی شیعه ، همچون دریایی عمیق و موّاج پر از گهرهای نفیس است . برای بهره گیری از ذخایر این اقیانوس ژرف و پر گهر ، باید به غوّاصی در دل آن پرداخت و لؤلؤ و مرجان هایی به دست آورد و به نسل امروز و مشتاقان عرضه کرد .

«چهل حدیث نویسی» ، یکی از گام های ارزشمند در نشر و تشریح احادیث عترت پاک نبوی است که عالمان از دیرباز به آن مبادرت می ورزیدند و جامعه را از معنویّت آثار اهل بیت بهره مند می ساختند . اینکه امامان فرموده اند : هر کس چهل حدیث از احادیث ما را حفظ کند ، در روز قیامت فقیه و دین شناس

ص: ۹

برانگیخته می شود ، هم پشتوانه چنین حرکت علمی و فرهنگی است ، هم ما را به ضرورت حفظ احادیث آنان آگاه می کند . چه حفـظ به معنای به حافظه سپردن باشـد ، چه ثبت و ضـبط و جلوگیری از فراموش شـدن و از بین رفتن باشـد و چه به معنای حفظ در عمل . به هر حال ، تشویقی است برای رویکرد به معارف اهل بیت که در کلمات نورانی آنان نهفته است .

امروز ، نیـاز جامعه به آشـنایی با فرهنگ ناب اهل بیت ، بیش از هر زمان احساس می شود . عطش و اسـتقبالی هم که مردم از خود نشـان می دهنـد ، ضـرورت ارائه و عرضه کلمـات خانـدان عصـمت را در قـالبی روان ، سـهل الوصول و متناسب با اقشار مختلف علاقه مند ، روشن تر نشان می دهد و به همین دلیل ، مراکز و مؤسّـِسات و اشخاصی به نشر «چهل حدیث» می پردازند .

آستانه مقدسه حضرت معصومه علیهاالسلام نیز به عنوان

یک حرکت فرهنگی در راه نشر احادیث پیشوایان دین و ترویج معارف عترت ، اقدام به چاپ این سلسله از چهل حدیث های موضوعی کرده است . موضوعات ، ابتدا در کمیته ای تعیین ، سپس به محققان و مؤلفان سفارش داده شده تا به گردآوری و تدوین چهل حدیث پیرامون موضوعات برگزیده بپردازند . سعی شده است اغلب موضوعات ، اخلاقی ، تربیتی ، کاربردی و معارفی باشد . تا چه قبول افتد و چه در نظر آید .

* * *

امّا جزوه حاضر .....

حق شناسی و نعمت شناسی ، نشانه معرفت و خردمندی انسان است .

«پدر» حق بزرگی بر فرزند دارد . قرآن کریم توصیه می فرماید که به پدر و مادر نیکی کنید و به شایستگی با آنان صحبت کنید و ارزش این نعمت را بدانید .

در متون دینی و توصیه های پیشوایان معصوم علیه السلام ،

بر شناخت حق پدر و احترام و قدردانی نسبت به او توصیه شده است . روز میلاد حضرت علی علیه السلام در کشور ما به عنوان «روز پدر» نامگذاری شده چرا که او یک پدر نمونه و سرمشق همه پدران است . پیامبر خدا صلی الله علیه و آله نیز فرموده است که : من و علی ، پدران این امّت هستیم .

جزوه حاضر ، حاصل تلاش فاضل گرامی حجه الاسلام جناب آقای اسماعیل محمدی کرمانشاهی است که از لا به لای احادیث نورانی اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام چهل گوهر ناب و حدیث نورانی را برگزیده اند . در همین جا به جاست که از زحمات ایشان تقدیر کنیم .

امید است با آراستگی به ادب اسلامی و الهام گیری از رهنمودهای ارزشمند که در سخنان ماندگار پیامبر و عترت پاک اوست ، جامعه ای مطلوب و خانواده ای باصفا داشته باشیم و حقِ حق داران را به نحو شایسته بشناسیم و ادا کنیم .

ص: ۱۲

انتشارات زائر / آستانه مقدسه

۱۳۸۷ ش

ص: ۱۳

۱.حقوق پدر بر فرزند

امام کاظم علیه السلام :

سَألَ رَجُلٌ رَسُولَ اللّه صـلی الله علیه و آله ما حَقُّ الوالِـدِ عَلَی وَلَـدِهِ قالَ لایُسَـمِّیهِ بِاسـمِهِ وَلا یَمشِـی بَینَ یَـدَیهِ وَلا یَجلِسُ قَبلَهُ وَلا یَستَسِبُّ لَهُ؛

مردی از رسول خدا صلی الله علیه و آله پرسید: حق پدر بر فرزندش چیست؟

فرمود: او را به نام صدا نزند و جلوی او راه نرود و قبل از او ننشیند و او را دشنام ندهد.(۱)

ص: ۱۴

۱- ۱ . الکافی، ج ۲، ص ۱۵۸.

۲.نگاه پدر به فرزند

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

نَظَرُ الوالِدِ إِلی وَلَدِهِ حُبًّا لَهُ عِبادَهٌ؛

نگاه کردن پدر به فرزندش از روی محبّت عبادت است.(۱)

ص: ۱۵

۱- ۱ . مستدرک الوسائل، ج ۱۵، ص ۱۷۰.

۳.حقوق متقابل پدر و فرزند

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

یا عَلِیُّ: حَقُّ الوَلَدِ عَلی والِدِهِ اَنْ یُحَسِّنَ اسْمَهُ و یَضَعَهُ مَوْضِعا صالِحا. وَ حَقُّ الوالِدِ عَلی وَلَدِهِ اَنْ لا یُسَمِّیه بِأسْمِهِ وَلا یَمْشِیَ بَیْن یَدَیْهِ وَلا یَجْلِسَ أمامَهُ وَلا یَدْخُلَ مَعَهُ الحَمّامَ؛

ای علی، حق فرزند بر پدر آن است که برایش نام نیک برگزیند او را به خوبی ادب کند و او را در موقعیّت مناسبی قرار دهد.

و حق پدر بر فرزند آن است که او را به نامش نخواند، پیش روی او راه نرود، جلوتر از او ننشیند و با او به

ص: ۱۶

حمام درنیاید.(۱)

ص: ۱۷

۱- ۱ . بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۶۰؛ پیام پیامبر، ص ۱۲۸.

۴.سه حق فرزند بر پدر

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

مِنْ حَقِّ الوَلَدِ عَلی والِدِه ثَلاثَةٌ یُحسِّنُ اسمَهُ وَ یُعَلِّمُهُ الکِتابَهَ و یُزَوِّجُهُ اِذا بَلَغَ؛

از حقوق فرزند بر پدرش سه چیز است ؛ نام نیکو بر او نهد و به او نوشتن بیاموزد و هنگامی که به سن بلوغ رسید برای او همسر برگزینند . !(۱)

۱- ۱ . وسائل الشیعه، ج ۲۱، ص ۴۸۲؛ مکارم الاخلاق، ص ۲۱۸.

۵.حقوق فرزندان بر پدر

حَقُّ الوَلَدِ عَلی والِدِه اِذا کانَ ذَکَرا اَنْ یَستَفْرِهَ اُمَّهُ وَ یَستَحْسِنَ اسمَهُ وَ یُعَلِّمَهُ کِتابَ اللّه ِ و یُطَهِرَهُ؛

حق پسر بر پـدرش این است که ؛ مادرش را احترام کند و نام او را نیکو بگذارد و کتاب خدا را به او یاد دهد و او را به پاکی پرورش دهد.(۱)

۱- ۱ . الکافی، ج۶، ص ۴۹.

۶.نگاه محبت آمیز به فرزند

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

اِذا نَظَرَ الوالِدُ إلی وَلَدِهِ فَسَرَّهُ کانَ لِلْوالِدِ عِتْقُ نَسَمَهٍ؛

هنگامی که پدری به فرزندش نظر کند و او را شادمان سازد ثواب آزاد کردن یک بنده به پدر عطا شود.(۱)

۱- ۱ . بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۸۰؛ مستدرک الوسائل، ج ۲، ص ۶۲۶.

۷.شباهت به پدر

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

مِنْ نِعْمَهِ اللّه عَلی الرَّجُل أن یُشْبِهَ والِدَهُ؛

از نعمت های خداوند بر مرد آن است که شبیه پدرش باشد.(۱)

۱- ۱ . بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۸۴.

۸.دعاهایی که رد نمی شود

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

یا عَلِیُّ: اَرْبَعَهٌ لا تُرَدُّ لَهُم دَعْوَهٌ؛ امامٌ عادِلٌ و والِدٌ لِوَلَدِهِ والرَّجُلُ یَدْعُوا لِاِءخِیهِ بِظَهْرِ الغَیْبِ وَالمَظْلُومُ؛

ای علی: چهار نفرنـد که هیـچ دعایی از آنان ردّ نمی شود: دعای پیشوای دادگر و دعای پدر برای فرزند و دعای شخصـی که در غیاب برادر مسلمانش برای او دعا می کند و دعای ستمدیده.(۱)

ص: ۲۲

۱- ۱ . من لایحضره الفقیه ، ج ۴ ، ص ۳۵۲ ؛ پیام پیامبر، ص ۱۶.

۹.پدران امت اسلامی

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

اَنا وَ علیٌّ أبَوا هِذِه الأُمَّهِ؛

من و علی پدران این امت هستیم.(۱)

۱- ۱ . البرهان فی تفسیر القرآن ، السید هاشم الحسینی البحرانی ، ج ۲، ص ۷۷، قم ، مؤسسه البعثه.

۱۰.اجابت دعای پدر

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

اِیّاکُمْ وَ دَعوَةَ الوالِدِ فاِنَّها تُرْفَعُ فَوقَ السَّحابِ حَتّی یَنظُرَ اللّه ُتَعالی اِلیها، فَیَقُولُ اللّه تعالی اِرْفَعُوها إلیَّ حَتّی أَستَجِیبَ لَهُ؛

از دعا (و نفرین) پدر بر حذر باشید زیرا که آن بالا می رود بالاتر از ابرها تا آن جا که خداوند بدان نظر می کند. پس خداوند می فرماید: آن را بالا آورید به سوی من تا آنکه آن را اجابت کنم.(۱)

۱- ۱ . بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۸۴ ، مستدرک الوسائل ، ج ۵ ، ص ۲۵۵ .

۱۱.نفرین پدر

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

اِیّاکُمْ وَ دَعْوَةَ الوالِدِ فَاِنَّها أَحَدُّ مِنَ السَّیْفِ؛

بپرهیزید از نفرین پدر، زیرا که از شمشیر بُرّنده تر است.(۱)

۱- ۱ . الکافی ، ج ۲ ، ص ۵۰۹؛ بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۸۴.

۱۲.دعاهای مستجاب

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

ثَلاثُ دَعَواتٍ مُستَجاباتٌ لا شَکَّ فیهِنَّ: دَعوَهُ المَظلُومِ وَ دَعوَهُ المُسافِرِ وَ دَعوَهُ الوالِدِ عَلی وَلَدِهِ؛

سه دعا بدون شک مستجاب می شود: دعای مظلوم و دعای مسافر و دعای پدر بر فرزندش.(۱)

ص: ۲۶

۱- ۱ . بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۸۴.

۱۳.اثر نیکی به فرزند

رسول اللّه صلی الله علیه و آله :

بِرُّ الرَّجُلِ بِوَلَدِهِ بِرُّهُ بِوالِدِه؛

نیکی کردن پدر به فرزندش ، نیکی کردن در حق پدرش است.(۱)

ص: ۲۷

۱- ۱ . پیام پیامبر، ص ۷۶. من لایحضره الفقیه ، ج ۳، ص ۴۸۳ روایتی به همین مضمون به نقل از امام صادق علیه السلام .

۱۴.یاری بر نیکوکاری

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

رَحِمَ اللّه والِدا اَعَانَ وَلَدَهُ عَلَی البِرِّ؛

پدری که فرزندش را بر کارهای نیک یاری می کند مورد رحمت خداوند قرار می گیرد.(۱)

۱- ۱ . بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۷۷، مستدرک الوسائل ، ج ۱۵ ، ص ۱۶۸ .

۱۵.نیکی به پدر پس از مادر

امام صادق علیه السلام :

جاءَ رَجُلٌ إلَی النَبِیِّ صلی الله علیه و آله فَقالَ: یا رَسُولَ اللّه ِ مَنْ أَبَرُّ؟ قالَ: اُمَّکَ قالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قالَ اُمَّکَ قالَ ثُمَّ مَنْ؟ قالَ أمَّکَ ، قالَ ثُمَّ مَنْ؟ قالَ أَبَاکَ؛

مردی خدمت پیامبر رسید و گفت ای رسول خدا به چه کسی نیکی کنم؟ فرمود: مادرت.

دوباره گفت: بعد به چه کسی؟ فرمود: مادرت.

باز هم گفت: بعد به چه کسی؟ فرمود: مادرت.

گفت: دیگر چه کسی؟ فرمود: پدرت.(۱)

۱- ۱ . الکافی ، ج ۳ ، ص ۱۵۹ . بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۴۹.

۱۶.آموزش فرزندان

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

عَلِّمُوا أوْلادَکُمْ السِّباحَهَ وَ الرِّمَایَهَ؛

به فرزندانتان شنا و تیراندازی بیاموزید.(۱)

۱- ۱ . الکافی ، ج ۶ ، ص ۴۷ . پیام پیامبر، ص ۷۹۲.

۱۷.هشدار به پدران و فرزندان

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

أَلا لا یَجنِی جانٍ الاّ عَلی نَفسِهِ وَلا یَجنی والدٌ عَلی وَلَدِهِ وَلا یَجنی وَلَدٌ عَلی والِدِه؛

آگاه شوید کسی مرتکب جنایتی نمی شود مگر آن که به زیان خود اوست و نباید هیچ پدری بر فرزندش و نه فرزندی بر پدرش جنایتی روا دارد.(۱)

ص: ۳۱

۱- ۱ . پیام پیامبر ، ص ۱۰۵ .

۱۸.آثار دوستی پدران

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَوَدَّهُ الآباءِ قَرَابَهٌ بَینَ ألأَبناءِ؛

دوستی پدران خویشاوندی بین فرزندان به شمار می آید.(۱)

ص: ۳۲

۱- ۱ . نهج البلاغه ، حکمت ۳۰۸ .

۱۹.حق پدر بر فرزند

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

حَقُّ الوالِدِ عَلَی الوَلَدِ اَنْ یُطِیعَهُ فی کُلِّ شی ءٍ اِلاَّ فِی مَعصِیهِ اللّه ؛

حق پدر بر فرزند آن است که فرمان او را در تمام امور ــ غیر از نافرمانی خداوند ــ اطاعت کند.(۱)

ص: ۳۳

۱- ۱ . نهج البلاغه، حکمت ۳۹۹.

۲۰.حق فرزند بر پدر

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

حَقُّ الوَلَدِ عَلَی الوالِدِ اَنْ یُحَسِّنَ اسْمَهُ و یُحَسِّنَ أَدَبَهُ و یُعَلِّمَهُ القُرآنَ؛

حق فرزند بر پدر آن است که بر او نام نیکو نهد و او را خوب تربیت کند و به او قرآن بیاموزد.(۱)

۱- ۱ . نهج البلاغه، حکمت ۳۹۹.

۲۱.بهترین ارث پدران

امام صادق علیه السلام :

اِنَّ خَیرَ ما وَرَّثَ الآباءُ لاِءَبْنائهِمُ الْاءَدَبُ؛

بهترین ارثی که پدران برای فرزندانشان باقی می گذارند، ادب است.(۱)

ص: ۳۵

۱- ۱ . الکافی ، ج ۸، ص ۱۵۰ . ر ک : غرر الحکم ، ص ۳۹۳ .

۲۲.نیکی نخست پدر

عن ابی الحسن علیه السلام قال:

اَوَّلُ ما یَبَرُّ الرَّجُلُ وَلَدَهُ اَنْ یُسَمِّیَهُ بِاسْمٍ حَسَنٍ فَلْیُحْسِنْ اَحَدُکُمْ اسْمَ وَلَدِهِ ؛

نیکی نخست پـدر به فرزنـد خـود ، ایـن اسـت کـه او را بـه نـام خـوبی نامگـذاری کنـد. پس اسـم خـوبی روی فرزنـد خـود بگذارید.(۱)

ص: ۳۶

۱- ۱ . الکافی؛ ج ۶، ص ۲۱.

۲۳.ایستادن به احترام پدر

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

ثَلاثٌ لا یُسْتَحْیی مِنْهُنَّ: خِدْمَهُ الرَّجُلِ ضَیْفَهُ وَ قِیامُهُ عَن مَجْلِسِهِ لِاءبِیه و مُعَلِّمِهِ و طَلَبُ الحَقِّ و اِنْ قَلَّ؛

سه چیز است که نبایـد از آن شـرم کرد: خدمت کردن مرد به مهمانش و برخاسـتن از جایش به احترام پدر و معلمش و مطالبه حق گر چه کم باشد.(۱)

۱- ۱ . غرر الحکم و دررالکلم (برگزیده فارسی)، ص ۴۷، (ح ۶۴۴۴)، مستدرک الوسائل ، ج ۱۶ ، ص ۲۶۰ .

۲۴.شیوه امام حسن و امام حسین علیهماالسلام

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

کانَ الحَسَنُ فِی حَیاهِ رَسُولِ اللّه صلی الله علیه و آله یَدْعُونی اَبَاالحُسَین وکانَ الحسینُ یَدْعُونی أباالحَسَن و یدعوانِ رسولَ اللّه صلی الله علیه و آله اَباهُما، فَلَمّا تَوَفّی رَسُولُ اللّه صلی الله علیه و آله دَعَوانِی بِاَبیهِما؛

حسن در زمان زندگی رسول خدا صلی الله علیه و آله مرا اباالحسین صدا می کرد و حسین مرا اباالحسن می خواند و هر دو رسول خدا صلی الله علیه و آله را پدر صدا می زدند. پس از آن که رسول خدا از دنیا رفت مرا پدر می خواندند.(۱)

ص: ۳۸

۱- ۱ . فرهنگ جامع سخنان امام حسین علیه السلام ، ص ۵۷.

۲۵.احترام پدر در هر حال

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَكرِمْ ضَيْفِكَ و إِنْ كانَ حَقِيرا وَقُمْ عن مَجلِسِكَ لاِءبِيكَ و مُعَلِّمِكَ وَ إِنْ كُنْتَ أَميرا؛

مهمانت را گرامی بدار اگر چه بی نوا باشد و به احترام پدر و معلّمت از جایت برخیز اگر چه فرمانروا باشی.(۱)

۱- ۱ . غررالحکم و دررالکلم (برگزیده فارسی)، ص ۳۱، (ح ۲۳۴۱).

۲۶.حق پدر بر فرزند

امام سجاد علیه السلام :

وَ أَمّا حَقُّ أَبیکَ فَتَعْلَمَ أَنَّهُ اَصْلُکَ وَ أَنَّکَ فَرْعُهُ و أنَّکَ لَوْلاهُ لَمْ تَکُنْ، فَمَهْما رَأَیْتَ فی نَفْسِکَ ما یُعْجِبُکَ، فَاعْلَمْ أَنَّ أَباکَ اَصْلُ النِعْمَهِ عَلَیکَ فِیهِ وَ احْمَد اللّه َوَ اْشْکُرهُ عَلی قَدْرِ ذلِکَ؛

و امّا حق پـدرت آن است که بـدانی که او ریشه توست و تو شاخه او هستی و بـدانی که اگر او نبود تو نبودی، پس هر گاه در وجود خود چیزی دیدی که دوست داشتی بدان که از پدرت داری و حمد خدای را به جا

ص: ۴۰

آور و او را به همان اندازه شکر کن.(۱)

ص: ۴۱

۱- ۱ . تحف العقول، ص ۲۶۹ (ابی محمد الحسن بن علی بن الحسین بن شعبه الحرّانی).

۲۷.حق فرزند بر پدر

امام سجاد علیه السلام :

وَ أَمَّا حَقُّ وَلَدِکَ: فَتَعْلَمَ اَنَّه مِنْکَ وَ مُضافٌ اِلَیْکَ فی عاجِلَ الدُّنْیا بِخَیْرِهِ و شَرِّهِ وَ أَنَّکَ مَسْؤُولٌ عَمَّا وَلِّیْتَهُ مِنْ حُسْنِ الاَدَبِ وَ الدِّلالَهِ عَلی رَبِّهِ وَالمَعُونَهِ لَهُ عَلی طاعَتِهِ فِیْکَ وَ فِی نَفْسِهِ فَمُثابٌ عَلی ذَلِکَ وَ مُعاقِبٌ، فَاعْمَلْ فِی اَمْرِهِ عَمَلَ المُتَزَیِّنِ بِحُسْنِ اَثَرِهِ عَلَیهِ فی عاجِلِ الدِّنْیا المعذُورِ اِلی رَبِّهِ فیما بَیْنَکَ و بَیْنَهُ بِحُسْنِ القِیامِ عَلَیْه وَ الاَخْذِ لَهُ مِنْهُ؛

و اما حق فرزندت؛ آن است که بدانی او از تو است و در این دنیا به تو وابسته است، خوب باشد یا بد. و تو

ص: ۴۲

باید پاسخگوی سرپرستی او باشی درباره تربیت و راهنمایی او به سوی پروردگارش و یاری او به اطاعت وی درباره خودت و درباره خودش، پس بر عمل او ثواب می بری و در صورت کوتاهی کیفر خواهی دید. پس درباره او کاری کن که در دنیا اثر نیکو داشته باشد و خود را بدان بیارایی و در نزد پروردگارش نسبت به او معذور باشی به سبب سرپرستی خوبی که از او کردی و نتیجه الهی که از او گرفتی.(۱)

۱- ۱ . تحف العقول، ص ۲۶۹.

۲۸.بی احترامی به پدر

امام محمّد باقر علیه السلام :

اِنَّ اَبِی نَظَرَ اِلی رَجُلٍ و مَعَهُ اِبْنُهُ یَمْشی وَ الْاِبْنُ مُتَّکِیٌ عَلی ذِراعِ الْاَبِ، قال: فَما کَلَّمَهُ اَبِی مَقْتا لَهُ حَتَّی فارَقَ الدُّنْیا ؛

پدرم مردی را دید که پسرش با او راه می رفت و فرزند بر شانه های پدرش [تکیه کرده بود [حضرت فرمود: پدرم از روی ناخشنودی تا زنده بود هیچگاه با او سخن نگفت.(۱)

ص: ۴۴

۱- ۱ . الکافی ، ج ۲ ، ص ۳۴۹ . بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۶۴.

۲۹.یاری شدن پدر دختر

از امام باقر یا امام صادق علیهماالسلام روایت شده است:

أذا اصابَ الرَّجُلُ ابْنَهً، بَعَثَ اللّه ُ إِلَيْها مَلَكا فَأَمَرَّ جَناحَهُ عَلی رَأسِها وَ صَدْرِها و قالَ: ضَعيفَهٌ خُلِقَتْ مِنْ ضَعْفٍ الْمُنْفِقُ عَلَيْها مُعانٌ إلی يَوْمِ الْقِيامَهِ؛

هنگامی که مردی دختردار شد، خداوند فرشته ای می فرستد و او بالش را بر سر و سینه او کشیده می گوید: ضعیفی است که از ضعف آفریده شده است، کسی که مخارج او را بپردازد تا روز قیامت یاری خواهد شد.(۱)

ص: ۴۵

۱- ۱ . ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، شیخ صدوق، ص ۴۳۵.

۳۰.تأثیر پدران صالح

امام محمّد باقر علیه السلام :

یُحْفَظُ الاْطْفالُ بِصَلاحِ آبائِهِم؛

صلاحیت و شایستگی پدران موجب مصونیّت و حفظ کودکان می گردد.(۱)

۱- ۱ . بحارالانوار، ج ۱۵، ص ۱۷۸.

۳۱.تفسیر احسان به والدین

امام صادق علیه السلام در تفسیر احسان به پدر و مادر در آیه «و بالوالدین احسانا(۱)» فرمود: الوالِدانُ رَسُولُ اللّه ِ و عَلیٌ علیهماالسلام ؛

منظور از پدران ؛ رسول خدا صلی الله علیه و آله و علی علیه السلام می باشد.(۲)

۱- ۱ . نساء / ۳۶ .

۲- ۲ . البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۷۷.

۳۲.عاقبت کشمکش با پدر

امام صادق علیه السلام :

ثَلاثَةٌ مَنْ عازَّهُمْ ذَلَّ؛ اَلْوالِدُ و السُّلْطانُ وَالغَريمُ؛

سه نفرند که هر کس با آن ها کشمکش کند خوار شود : پدر، حکومت و شخص بدهکار.(۱)

۱- ۱ . بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۷۱. به نقل از خصال، ج ۱، ص ۹۱.

۳۳.نیکی به پدران

امام صادق علیه السلام :

بِرُّوا آباءَکَمُ یَبِرَّکُمْ أبْناؤُکُمْ؛

به پدرانتان نیکی کنید تا فرزندانتان به شما نیکی کنند.(۱)

ص: ۴۹

۱- ۱ . تحف العقول، ص ۳۵۹؛ غررالحکم و دررالکلم (برگزیده فارسی)، ص ۴۴، (ح ۴۴۴۸).

۳۴.خدمت به پدر

امام صادق علیه السلام :

اِنْ استَطَعْتَ اَنْ تَلِیَ ذَلِکَ مِنْهُ فَافْعَلْ ولَقِّمْهُ بِیَدِکَ فَإِنَّه جَنَّهٌ لَکَ غَدَا؛

(ابراهیم بن شعیب گفت که به امام صادق علیه السلام گفتم: همانا پدرم پیر و ناتوان شده است و من هر وقت کاری دارد او را به دوش می کشم.)

امام فرمود: اگر می توانی که آن را برای او ادامه دهی این کار را بکن و با دست خودت به او لقمه بده به درستی که بهشت فردا از آن تو خواهد بود.(۱)

۱- ۱ . الکافی، ج ۲، ص ۱۶۹.

۳۵.اثر زیاد دوست داشتن پدر

امام صادق علیه السلام :

اِنَّ اللّه ـ عزَّوجلَّ لَیَرْحَمُ الرَّجُلَ لِشِدَّهِ حُبِّهِ لِوَلَدِهِ؛

همانا پروردگار متعال پدر را به خاطر زیاد دوست داشتن فرزندش مورد رحمت قرار می دهد.(۱)

۱- ۱ . من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۳۵۵.

۳۶.کراهت ورود پدر در قبر

امام صادق علیه السلام :

یَکْرَهُ لِلرَّجُلِ أنْ یَنْزِلَ فی قَبْرِ وَلَدِهِ؛

کراهت دارد که پدر برای دفن فرزندش در قبر او وارد شود.(۱)

۱- ۱ . الکافی، ج ۳، ص ۱۹۸.

۳۷.دعای پدر همانند دعای نبی

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

دُعاءُ الوالِد لِوَلَدِهِ کَدُعاءِ النَّبی لِاُمَّتِهِ؛

دعای پدر برای فرزندش همانند دعای پیامبر است برای امتش.(۱)

ص: ۵۳

۱- ۱ . کنزالعمال، ۳۳۱۴/۹۸/۲؛ مشکاه الانوار/ ۱۶۲.

۳۸.حق پدری علی علیه السلام

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

حَقُّ عَلیٍّ عَلی هذِهِ الأُمَّهِ کَحَقِّ الوالِدِ عَلی وَلَدِهِ؛

حق علی بر این امت همانند حق پدر بر فرزندش است.(۱)

۱- ۱ . بحارالانوار، ج ۳۶، ص ۵؛ کتاب السبعین فی فضائل امیرالمؤمنین، میر سید علی کبیر همدانی، ص ۳۹.

۳۹.مرگ پدر

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَوْتُ الوالِدِ قاصِمَهُ الظَّهر؛

مرگ پدر ، پشت [آدم را] نابود می کند.(۱)

ص: ۵۵

۱- ۱ . غرر الحکم و درر الکلم ، ح ۹۳۴۳ .

۴۰.بزرگترین واجب

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

بِرُّ الوالِدَیْنِ أَکْبَرُ فَرِیضَهٍ؛

نیکی به پدر و مادر، بزرگترین واجب است.(۱)

ص: ۵۶

۱- ۱ . غررالحکم و دررالکلم ، ح ۹۳۳۹ ؛ مستدرک الوسائل ، ج ۱۵ ، ص ۱۷۸ .

منابع

منابع

۸۱. بحارالانوار، علامه محمد باقر مجلسی.

۸۲. البرهان فی تفسیر القرآن، السید هاشم الحسینی البحرانی.

۸۳. پیام پیامبر، بهاء الدین خرّمشاهی .

۸۴. تحف العقول، ابن شعبه الحرّانی .

۸۵. ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، شیخ صدوق.

۸۶. فرهنگ جامع سخنان امام حسین علیه السلام ، گروه حدیث پژوهشکده باقرالعلوم(ع).

۸۷. غررالحکم و دررالکلم، عبد الواحد آمدی .

۸۸. الکافی، محمّد بن یعقوب الکلینی .

۸۹. کنز العمال ، علاء الدین الهندی .

۹۰. مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری.

۹۱. مکارم الاخلاق، فضل بن حسن الطبرسی .

۹۲. وسائل الشیعه، شیخ حرّ عاملی.

۹۳. من لایحضره الفقیه ، ابی جعفر الصدوق .

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِی الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹